

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

- หจช. ร.5 น.8.7/2 พวกพ่อค้าจีนประชุมกันที่โรงพยาบาลจีนตำบลสามแยก คัดปิดสินค้าอเมริกัน (8-28 ส.ค. 124).
- หจช. ร.5 น.25.99/2. หนังสือกราบบังคมทูลของเจ้าพระยามรราช.
- หจช. ร.5 น.33/18 (ปีก 1) พวกจีนอึ้งย้งวาทกันในท้องที่บางยี่เรือ หนังสือของจีนเรือข้าวจำหน่ายสินค้าต่างๆ กราบบังคมทูลมายังพระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ เสนาบดีกระทรวงนครบาล ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน ร.ศ.144.
- หจช. ร.5 น.8.1/46. ชุมนางจีนเข้ามาสืบการค้าขายในกรุงเทพฯ และพวกพ่อค้าจีนทำการรับรอง พฤศจิกายน – ธันวาคม ร.ศ. 126.
- หจช. ร.5 น.8.7/11. เรื่องขออนุญาตตั้งสโมสร.
- หจช. ร.5 น.8.7/22. กองตระเวนแผนกจีนข่าวหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินไป วันที่ 20 มกราคม ร.ศ. 128.
- หจช. ร.5 น.8.7/29. พวกจีนก่อความวุ่นวายปิดร้านค้าขายและไม่ทำกร่างงานต่างๆ.
- หจช. ร.5 น.8.7/32. จีนขอตั้งสโมสร (22 สิงหาคม – 7 กันยายน ร.ศ. 129).
- หจช. ร.5 น.8.7/33. จีนขออนุญาตตั้งสโมสร พระราชหัตถเลขาถึงเจ้าพระยามรราช ลงวันที่ 4 กันยายน ร.ศ. 129.
- หจช. ร.5 ต.21/13 เรื่องจัดการรับรองชุนนางจีนที่เข้ามากรุงเทพฯ.
- หจช. ร.5 ค.14/10. เรื่องเงินภาษีอากรค้ำพระภักดีภัทรากรและฎีกาพระภักดีเรื่องอากรฝิ่น หนังสือกราบบังคมทูลของคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 30 เมษายน ร.ศ. 114.
- หจช. ร.5 ค.17/9. เรื่องพวกโรงสีข้าวขอให้ช่วยเหลือผู้รายลักเข้าและรายงานบัญชี ม.ฮาร์ตวนว่าด้วยโรงสีเข้า (10 มิถุนายน- 8 มกราคม ร.ศ.117).
- หจช. ร.5 ค.22.1/10. เรื่องหนังสือหลวงรายพระยาภักดีภัทรากร.
- หจช. ร.5 ค/57. ที่บ้านพระยาภักดีภัทรากร.

หจข. ร.5 น.33/17. เรื่องอั้งยี่ในมณฑลกรุงเทพฯ.

หจข. ร.5 นก. เล่ม 8 วศ.1242/81. กงสุลอเมริกันประจำกรุงเทพฯ เรื่องขอพระราชทานหนังสือ Patent เครื่องสีข้าวแก่บุคคลสัญชาติอเมริกัน.

หจข. ร.5 ย.11/99. ฎีกานางเนื่อง(พิศาล)เรื่องหนี้สิน.

หจข. ร.5 ย.12/228และ235 ฎีกาของนางเนื่องภรรยาพระพิศาลและฎีกาของพระยาภักดีภักทรากร.

หจข. ร.5 ว.99/10. บัญชีจำนวนเจ้าจอมมารดา เจ้าจอมอยู่งานรับราชการครบ 10 ปี 20 ปี 30 ปี 40 ปี.

หจข. ร.5 บ.12/15. เรือเมลิจีนสยาม (12 ธันวาคม ร.ศ. 127- 10 ตุลาคม ร.ศ.129).

หจข. ร.5 ย.11/97. ยึดทรัพย์สมบัติพระยาภักดีภักทรากร.

หจข. ร.6 น. 20.12/10 ชาวพวกจีนเก๊กเหม็ง.

หจข. ร.6 น. 25/16 พวกจีนเรียไรพวกเดียวกัน.

หจข. ร.6 น. 25/56 บ่อนเล็กพวกจีนส่งเงินทางโพยก๊วนไปเมืองจีนน้อย.

หจข. ร.6 น. 25/64 ตั้งคณะเล่นจิวช่วยสภาภาษาชาติจีน.

หจข. ร.6 น. 4.7/46 รายงานพระธรณี ประจำเดือนสิงหาคม พ.ศ.2458.

หจข. ร.6 น. 25/4. เรื่องจัดการปกครองจีน.

หจข. ร.6 น. 4.7/37 รายงานหลวงธรณีนฤเบศร เรื่องหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซิมไป ประจำเดือน ธันวาคม ร.ศ. 131.

หจข. ร.6 น.20.12/22 เรื่องจีนบอยคอตสินค้าญี่ปุ่น.

หจข. ร.6 น.4.7/7. ความเห็นหลวงธรณีเรื่องหนังสือพิมพ์จีน.

หจข. ร.6 ค.15/3. หนังสือสัญญาบริษัทโรงสีสยามระหว่างหลวงจิตรจ้านงค์วานิช พระยารัชฎากร โทศลยูเสงเฮงและกิมเซ่งหลี (18 เมษายน ร.ศ. 130).

หจข. ร.6 ค.15/6 คำกราบบังคมทูลของหลวงจิตรจ้านงค์วานิช(5 พฤษภาคม พ.ศ. 2457).

หจข. ร.6 น. 4.7/28 พวกเก๊กเหม็งประชุมแสดงความยินดีเมื่อวันปีใหม่.

หจข. ร.6 น. 25/2 จีนก่อกำเริบและหยุดงาน.

หจข. ร.6 น. 4.7/2 ความเห็นหลวงธรณี เรื่องหนังสือพิมพ์จีนประจำเดือนเมษายน รศ.129.

หจข. ร.6 น. 4.7/2 ความเห็นหลวงธรณี เรื่องหนังสือพิมพ์จีนประจำเดือนเมษายน รศ.129.

หจข. ร.6 น. 4.7/3 ความเห็นหลวงธรณี เรื่องหนังสือพิมพ์จีน แปลจากหนังสือพิมพ์คีน่าชินไป วันที่ 23 พ.ค. ร.ศ.129.

หจข. ร.6 น.20.18/20. เรื่องบรรดาโรงสีเข้านัดประชุมเรื่องจะซื้อข้าวจากพวกเรือเข้าให้เป็นราคาเดียวกัน (29 มกราคม 2456- 23 พฤศจิกายน 2457).

หจข. ร.6 น.25/69. บันทึกกลับเรื่องสโมสรจีน.

หจข. ร.6 บ.3.1/46. คุณหญิงไป ภัคดีภัทรากร.

หจข. ร.6 บ.3.1/8. หลวงจิตรจำนวานิช.

หจข. ร.6 บ.35/3. เปิดตลาดสินค้าในเมืองท่าต่างประเทศ(28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2453-26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2454).

หจข. ร.6 น.26 20.15/30 พิจารณาคดีอาญาผู้ร้ายคณะ "เลือดกับเหล็ก" ว่าด้วยผู้ร้ายยิงนายคี่เอง บอยคือตทิลินค้าญี่ปุ่น.

หจข.ร.6 ค 6.1/27. นายกิมเลี้ยง วังตาล สร้างถนน 8 สายให้รัฐบาล.

หจข.ร.6 น. 25/5. โพงก๊วนส่งเงินไปเมืองจีน บัญชีรายชื่อโพงก๊วน(4 ธ.ค. ร.ศ. 129).

หจข.ร.6 น.31.1.3/36. เมมมอแรนดัม เรื่องการกำกับตรวจตราข้าว.

หจข. ร.7 - ร.8 3/105 (ปีก 4) คำพิพากษาศาลทหารกรุงเทพฯ (กบฏภายในและภายนอกราชอาณาจักร) 25 มกราคม พ.ศ.2486.

หจข. ร.7 ม.26.5/108 ข้าวหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการค้าข้าว.

หจข. ร.7 ม.26.5/289 บริษัทฝรั่งจะซื้อโรงทำไม้ขีดไฟ.

หจข. ร.7 รล. 20/112 ฎีกากรรมการบริษัทมินแซจำกัด (พ.ศ.2472-2473).

หจข. ร.7 ม.26.5/289 บริษัทฝรั่งจะซื้อโรงทำไม้ขีดไฟมินแซ.

หจข. ร.7 ม.26.58/4 ข้าวหนังสือพิมพ์หลักเมือง เรื่อง นายเซียวสุดเส็ง กับก๊กมินตั้ง.

หจข. ร.7 ม.8/2. เรื่องนายเซียวสุดเส็งและเรื่องเมืองชัวเถาปิดไม่ให้เงินเข้ามาเมืองไทย.

หจข. ร.7 รล.19.1/5 ข้าวหนังสือพิมพ์เรื่องนายเซียวสุดเส็ง ไปเป็นสมานายกกระทรวงว่าการชนชาติจีนในต่างประเทศ หนังสือพิมพ์กรุงเทพฯ เดลิเมล์ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2469.

หจข. ร.7 รล.20.18/17. ฎีกานายนำกับพวกขอพระมหากรุณาให้พ้นการเนรเทศ(8 เม.ย.-28 ธ.ค.2472).

หจข. ร.7 รล.20.3/8 รายงานเรื่องนายเปกคังยี่ห่อทีเคียว ขออนุญาตทำเบียร์ (30 พ.ค.-9 มิ.ย.2475).

หจข. ร.7 รล.20.6/137. โรงสีหลวงจิตรฯหลุดจำนอง พ.ศ. 2476.

หจข. ร.7 รล.20/112 ฎีกากรรมการบริษัทมินแซจำกัด (พ.ศ.2472-2473).

หจข.ร.7 ค.7/1. รายงานสินค้าเข้า-ออก.

- หจข.ร.7 ม.18/6. เรื่องเงินปิดสินค้าญี่ปุ่นและหยุดงานและให้คนไทยทำงานแทน(19 พฤศจิกายน-5 ธันวาคม พ.ศ. 2471).
- หจข.ร.7 รล 20.12/5. ฎีกานางละม่อมกับพวก ขอพระราชทานอภัยโทษการเนรเทศนายไหลชุ่นลั่น เรื่องหาว่าเป็นพวกหัวหน้าอั้งยี่ ค้าฝิ่นเถื่อน ทำเงินปลอม (พ.ศ. 2466-2469).
- หจข.ร.7 รล 20.4/82. ฎีกาคณบดีหญิงเนื่อง พิศาลผลพานิชขอจำนองที่ดินโรงสีตำบลบ้านทวายไว้กับ พระคลังข้างที่(7 ธันวาคม พ.ศ.2470- 18 มกราคม พ.ศ.2471).
- หจข.ร.7 รล. 20.1 ก/10. ฎีกานายหลีเต็กออกกับหลีเม็งขอพระราชทานอภัยโทษ(3 พฤศจิกายน 2469- 27 กันยายน 2471).
- หจข.ร.7รล.19.3/37. นियोอร์กโทมลงข่าวเรื่องนายกิมเลียง วังตาล.
- หจข.(2) สร.0201.77/11 การโฆษณาในสิ่งคปไร เพื่อให้ไทยกับจีนแตกแยกกัน (9 ส.ค.-29 ธ. ค.2482).
- หจข.(2) สร. 0201.57.1/2 เรื่องกระทรวงเศรษฐกิจเสนอโครงการตั้งโรงสีข้าว หนังสือของรัฐมนตรี.
- หจข. กค. 0301.1.28/3. The Siam Importers Association 1909.
- หจข. กค. 0301.1.28/5. Bangkok International Chamber of Commerce 1913.
- หจข. กค. 0301.1.38/34 Report of The Financial Adviser in The Connection with The Budget of The Kingdom of Siam of The year 2480.
- หจข. กค. 0301.1.38/35 Report of the Financial Adviser in The Connection with The Budget of the Kingdom of Siam of the year 2481.
- หจข. กค.301.1.35/46 Mr.W.A. M. Doll.
- หจข. กค. 0301.1.38/33 Report of The Financial Adviser on The Budget of The Kingdom of Siam for The Year 2479.
- หจข. กค.0301.1.7/52 Proposal for Reduction of Exercise Duty on Matches.
- หจข (2) สร.0201.52/5. หนังสือของนายตันซิวเม้งนายกสมาคมพาณิชย์จีนถึงพระยามโนปกรณนิติ ฐาดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2475.
- หจข (2) สร.0201.57.1/2 เรื่องกระทรวงเศรษฐกิจเสนอโครงการตั้งโรงสีข้าว.
- หจข.(2) สร.0201.3.33/3 เรื่องเนรเทศคนต่างด้าวที่เป็นโรคติดต่อ.
- หจข.(2) สร.0201.57.1/2. เรื่องกระทรวงเศรษฐกิจเสนอโครงการตั้งโรงสีข้าว.
- หจข.(3) สร.0201.29.1/19. เรื่องการขนส่งข้าวทางรถไฟ(ตั้งฉางสหกรณ์).

- หจข.(3) สร.0201.45/1. จดหมายเหตุผลสภาเผยแพร่พาณิชย์ ตลาดสินค้าของประเทศสยามรายสาม
เดือนวันที่ 31 ธันวาคม 2474.
- หจข.(3) สร.0202.45/3. จดหมายเหตุผลสภาเผยแพร่พาณิชย์ พ.ศ. 2476.
- หจข.กค. 0301.1.25/62. Question Arising out of Banking & Insurance Tax Act Bc 2475
Petition by Chinese Chamber of Commerce Regarding Banking Tax.
- หจข.กค. 0301.1.28/21. Various Papers Connect with Rice Trade Memorandum on The Rice
Industry in Saim by The Borneo Company Limited on 2nd January 1931.
- หจข.กค. 0301.1.3/65. Economic Council (1932).
- หจข.กค. 0301.1.32/9. Note by H.R.H. Prince Purachatra of Kambaeng Bejra on Rice
Situation during History of Enquiry in The East (File 1).
- หจข.กค. 0301.1.37/18. บันทึกโรงสีต่างๆ ขออนุญาตให้ได้จำหน่ายข้าวเก่าไปต่างประเทศราว 20,000 ตัน.
- หจข.กค. 0301.1.37/65. Economic Council.
- หจข.กค. 0301.28/22. Question Arising out of Banking & Insurance Tax Act.
- หจข.กส. 15.2/1. ประชุมสภาเผยแพร่พาณิชย์ พ.ศ. 2463-2464.
- หจข.กส. 15.2/19. เรื่องตั้งอนุกรรมการค้นคว้าเหตุผลในเรื่องสินค้าข้าวของประเทศสยามตกต่ำ.
- หจข.กส. 15.2/22. คำแปลความคิดเห็นของบริษัทบอร์เนียว เรื่องสินค้าข้าวของประเทศสยามพ.ศ.
2573.
- หจข.กส. 15.2/31. สภาเผยแพร่พาณิชย์ ข่าวหนังสือพิมพ์ Daily Mail on 19th Friday December
1930.
- หจข.กส. 15.2/31. สภาเผยแพร่พาณิชย์ ข่าวหนังสือพิมพ์ The Siam Observer Friday December
19, 1930.
- หจข.ค. 22.1/2. เรื่องพระยาภักดีภักทรากร.
- หจข.ม. 26.5/108. ข่าวหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการค้าข้าว.
- หจข.ม.สยามสมาคม/1 (Bangkok Time 1930).
- หจข.รฟท. 2/8. จดหมายเหตุผลสภาเผยแพร่พาณิชย์ พ.ศ. 2468.
- หจข.รฟท. 2/9. จดหมายเหตุผลสภาเผยแพร่พาณิชย์ 2469 .
- หจข.รฟท. 2/13. จดหมายเหตุผลสภาเผยแพร่พาณิชย์ พ.ศ. 2471.
- หจข.รฟท. 2/17. จดหมายเหตุผลสภาเผยแพร่พาณิชย์ พ.ศ. 2473.
- หจข.สบ. 2.41/27 เล่ม 2. บัญชีโรงสีข้าวในพระราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2472.

หจข.สบ.2.47/74 เล่ม 5 หลวงสิทธิเทพการขอพระบรมราชานุญาตทำป่าไม้ กระจายเลยในแขวง
จังหวัดกาญจนบุรี.

หจข.สร.0201.40/2159. นายออน ไชก้ออนกับพวกราษฎรป่าหนองโสน กล่าวโทษหลวงสิทธิเทพการ
(พ.ศ. 2482).

หจข.สร.0201.40/537 เรื่องอ้ายยวม ถึก คั้น นักโทษร้องว่าหลวงสิทธิเทพการปลุกพยานปรักปรำ
จำเลยในคดีฆ่าคนตายจนต้องรับโทษจำคุก.

F.O. 3712/18210 The Confidential Letter of Sir Crosby to Sir John Simon September 25,
1934.

กรมตำรวจสันติบาล

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). สโมสรบริษัทไม้ขีดไฟมินแซ .

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสโมสรจีนกรุงเทพฯ.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมจีนขึ้นเก๊กกวงซ้อ.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมธนาคารจีนแห่งกรุงสยาม.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมบีเชียงกวงซ้อ.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมประกันอัคคีภัย กรุงเทพฯ.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมฝ้ายหิน.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมพ่อค้าข้าวไทยมาลายู.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมโรงสีกลไฟ กรุงเทพฯ.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมฮั่วฮงกงซีเข้าเปลือก.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมเฮียงลักซัว.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสโมสรพาณิชย์การฝรั่งเศสแลเงินใน
กรุงสยาม.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมไตรมาส.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมพาณิชย์จีนแห่งประเทศไทย.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมสตรีสอนไชนีสแอสโซซิเอชั่น.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสโมสรพาณิชย์จีน.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมสตรีตไชนีสบริติชยูเนียน.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมพ่อค้าข้าว.

กรมตำรวจสันติบาล กองกำกับการ 3 แผนก 4 (สมาคม). เพิ่มสมาคมประกันภัยเงินแห่งกรุงสยาม.

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เพิ่มบริษัทเคียนแสงจั่น.

กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เพิ่มบริษัทอันฟองเหลาไมฮอง จำกัด.

คำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 133 พ.ศ. 2457 คดีระหว่างโจทก์นายทองคำกับจำเลยนายเซ่งอี.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 331, 332 พ.ศ. 2457 คดีระหว่างโจทก์พระศรีขรภูมิ พระมเหศวรานุกิจกับจำเลย
บริษัทสะพานรัตนาคาร นายสง(รัฐฎากรโกศล) อ่ำแดงเพิ่ม นายพร้อม ชุนประพันธ์ เหว่ญ
รักษ นายเทียนฮ็อก.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 838 วันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2461 โจทก์พระยาไชฎีกกราชเศรษฐี จำเลยนายหลี
เติกฮอ นายฮั่วไต้ซุน นายเติกง่า.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1137 พ.ศ. 2462 คดีระหว่างโจทก์ กรมอัยการกับจำเลยนายหลีเติกฮอ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1028 พ.ศ. 2463 คดีระหว่างโจทก์บริษัทมิตรชุย บุชชันโกซากับจำเลยพระ
อนุวัตรราชนิยม.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 682 พ.ศ. 2464 คดีระหว่างโจทก์นางนางผู้รับจัดการทรัพย์สินของนางวิเตียงฮก
กับจำเลยนายหลีเติกฮอ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 518 พ.ศ. 2467 คดีระหว่างโจทก์บริษัทดี.เอ็ม.ฮอน กับจำเลยหลวงจิตร
จ่านงค์วานิช.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 218/2470 ระหว่างโจทก์พระยารามบัณฑิตสิทธิเศรษฐี เจ้าพนักงานรักษา
ทรัพย์สินของนายไฉ่เด็กเม้ง ผู้ล้มละลายกับจำเลยนายหลีเติกฮอ เจ้าของยี่ฮ็อกวางเฮงเส็ง.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 854/2470 คดีระหว่างโจทก์กรมอัยการกับจำเลยนายหลีเติกฮอ นายหลีเม้ง
นายลิ้มชิวผู้และนายสงวน หยกมณี.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 274 พ.ศ. 2472 คดีระหว่างโจทก์นายตันโลเซ็ง ผู้รับมอบฉันทะจากม้าเลียบ
คุณและจำเลย นายหลีเติกฮอ.

สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกา คำพิพากษาที่ 803 พ.ศ. 2472 โจทก์ธนาคารชาเตอร์ซ์ จำเลยห้าง
วงวนฮวดเสง นายโกโก้วางและหลวงภักดีภัทรการ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 389 พ.ศ. 2474 คดีระหว่างโจทยบริษัทแองโกลสยามคอปอเรชั่น จำกัดกับ
จำเลยนายหลีเติ๊กอ้อ ผู้ร้องขอพิสูจน์หนี้ บริษัทแรนเดอริบรามามาจำกัด.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 831 และ 832 พ.ศ. 2476 คดีระหว่างอัยการราชบุรี โจทยและหลวงสิทธิเทพ
การจำเลย.

ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายงานถวายเป็นผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานธนาคารชาติไทย พ.ศ.2485. แฟ้ม 1-2.

หนังสือกราบบังคมทูลพระเจ้าน้องยาเธอกราหมื่นนราธิปประพันธ์พงษ์ 14 ธันวาคม ร.ศ.111.

หนังสือ

กองบรรณาธิการมติชน. ธนราชันย์ ชิน โสภณพานิช คิงออฟเดอะแบงค์. กรุงเทพฯ : บริษัทมติชน
จำกัด, 2531.

จามร โชติกเสถียร. ตระกูลโชติกเสถียร ฉบับเดือนธันวาคม 2539. เอกสารอัดสำเนา 14 ธันวาคม
พ.ศ.2539.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. เศรษฐกิจหมู่บ้านไทยในอดีต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2527.ฉัตร
ทิพย์ นาถสุภา. การเมืองแนวประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษา คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์. เลิศสมันเตา : ราชารถเมล์คนแรกแห่งกรุงสยาม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เรื่อง
ศิลป์, 2524.

ชูพงศ์ มณีน้อย. ชีวิต 25 มหาเศรษฐี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์การเงินการธนาคาร, 2527.

ญาดา ประภาพันท์. ระบบเจ้าภาษีนายอากรสมัยกรุงเทพฯยุคต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้าง
สรรค์,2524.

ณรงค์ พ่วงพิศ. นโยบายเกี่ยวกับการศึกษาของคนจีน ในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2518.

โดม สุขวงศ์. กำเนิดหนังสือไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2539.

ทรงชัย ณ ยะลา. วิวาทะว่าด้วยสังคมกึ่งเมืองขึ้น-กึ่งศักดินาไทย. กรุงเทพฯ : กลุ่มเศรษฐศาสตร์การ
เมือง, 2524.

- นภาพร อติวานิชยพงศ์. พัฒนาการความคิดและเศรษฐกิจการเมืองไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2475-ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : กลุ่มเศรษฐกิจการเมือง สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2533.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. ปากไก่และใบเรือ : รวมความเรียงว่าด้วยวรรณกรรมและประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อัมรินทร์, 2527.
- บุญชัย ใจเย็น. รวบแบบขุนศึก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บุญชัยเพรสจำกัด, 2533.
- ประสาร มฤคพิทักษ์. ไกลเกินฝัน ชีวิตที่พลิกผันของทรงศักดิ์ เอภาพาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2539.
- ฝ่ายเศรษฐกิจสยามนิกร. มาเฟียเศรษฐกิจ : แฉเจ็ดตระกูลอิทธิพลทางการเงินคุมชะตาชีวิตคน 45 ล้านคน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อาทิตย์ จำกัด, 2524.
- พรรณี บัวเล็ก. กุ๊หลากรถกับประวัติศาสตร์แรงงานไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2542.
- พรรณี บัวเล็ก. จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นกับพัฒนาการทุนนิยมไทยระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1-2 (พ.ศ.2457-2488). กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว), 2540.
- พรรณี บัวเล็ก. วิเคราะห์นายทุนธนาคารพาณิชย์ไทย พ.ศ.2475-2516. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2529.
- วัลวิภา บุรุษรัตนพันธ์. ชาวจีนแต่จิวในประเทศไทยและในภูมิภาคอาเซียน. กรุงเทพฯ : ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- วีระ ธีรภัทร. เกิดมารวย : แหวก紗แรก 45 ตระกูลเศรษฐี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2532.
- ศรภักย์พัฒน์, พระยา. ชีวิตของประเทศ. กรุงเทพฯ : บริษัท 222 วิภาวดี จำกัด, 2538.
- ส. พลายน้อย. พระบรมราชินีและเจ้าจอมมารดา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น, 2530.
- สมใจ วิริยะบัณฑิตกุล. สหพัฒนาฯ โตแล้วแตก และแตกแล้วโต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผู้จัดการ, 2534.
- สรกุล อุดุลยานนท์. จอมยุทธ์น้ำเมา : เจริญ สิริวัฒนภักดี ผู้หาญตระกูลหนวดสิงห์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2539.
- สรกุล อุดุลยานนท์. ทักษิณ ชินวัตร อัศวินคลื่นลูกที่สาม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2540.
- สวี เล้าหลิน. "การหลอมตัวผสมกลมกลืนกันกับคนท้องถิ่น เป็นกระแสหลักแห่งการพัฒนาของจีน
ไพ่นทะเล : วิเคราะห์ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของคนจีน ที่อพยพออกไปสู่ต่าง

- ประเทศ" ชาวจีนแต่จิวในประเทศไทยและในภูมิภาคเดิมนิวเดนมาร์ก. กรุงเทพฯ : ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สวี่ เส้าหลิน (เขียน) ไสว วิศวานันท์ (แปล) "นโยบายชาวจีนโพ้นทะเลของราชวงศ์ชิง" ชาวจีนแต่จิวในประเทศไทย และในภูมิภาคเดิมนิวเดนมาร์ก สมัยที่ 1 ทำเรื่องจางหลิน (2310-2393). กรุงเทพฯ. สถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2534.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์. ทุนนิยมขุนนางไทย(พ.ศ. 2475-2503). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2526.
- สิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร. ต้นกำเนิดของชนชั้นนายทุนในประเทศไทย(พ.ศ.2398-2453). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2524.
- สุชาติ ตันตสุรฤกษ์. พียงกวัน : การส่งเงินกลับประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532 หน้า 47-48.
- สุนทรী อาสะวีย์. วิกฤตการณ์เศรษฐกิจหลังสงครามโลกครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. ช่วงแห่งชีวิต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2538.
- หลิน ปัน. อั้งตี้เกีย. แปลโดย เกษียร เตชะพีระ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คบไฟและไฉไล, 2540.
- อภิวัฒน์ วรรณกร. จอมยุทธ์ "ไคว่ตุงหมง" ประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2539.
- อรัญญ์ พรหมชมภู. เส้นทางสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษร, 2522.
- อัมพร เอี่ยมสุรีย์เขียน ดร.เสาวคนธ์ รัตนวิจิตราศิลป์ แปลและเรียบเรียง รักษาติงซีฟ : ชีวิตประวัติเยี่ยงกวางเอี่ยม. กรุงเทพฯ, 2537.
- อศวนานู "ความเป็นชาติไทยโดยแท้จริง" "มะพร้าวตีนดก". กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, 2520.
- อศวนานู พวกยิวแห่งบูรพาทิศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เจริญรัฐ, 2457.
- อิชิอิ โยเนะโอะและโยชิโกะวะ โทชิฮารุ. ใน ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น 100 ปี. ชาญวิทย์ เกษตรศิริและเออิจิ มุราอิมา (เขียนและแปล) วรศักดิ์ มหัทธโนบล (แปลและบรรณาธิการ) การเมืองจีนสยาม : การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย ค.ศ.1924-1941. ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539.

หนังสือที่ระลึก

จำนงศิริ รัตนิน,คุณหญิง. "ดูจนวากกลางมหาสมุทร : เรื่องของเวลาที่ผ่านไป" หนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพนายสุวิทย์ หวังหลี. ณ วัดเทพศิรินทราวาส วันเสาร์ที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2537.

"ชีวประวัติของป่า" หนังสืออนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพนายเล็ก เคียงศิริ. ณ เมรุวัดธาตุทอง วันจันทร์ที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2531.

เขียวสุดแสง สีนุญเรื่อง. "คำไว้อาลัย" หนังสือพิมพ์แจกในงานศพนางสาวละม่อม สีนุญเรื่อง. เมื่อปีออก พ.ศ.2463. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จีนในสยามวารศัพท์, 2463.

ณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม "ประวัตินายชาญ มานะพงศ์" หนังสืออนุสรณ์เนื่องในงานฌาปนกิจศพนายชาญ มานะพงศ์. ณ วัดเทพศิรินทราวาส พระนคร วันที่ 9 เมษายน, 2504.

ดำรงราชานุภาพ,สมเด็จพระยา. "ประวัตินายของอ้วน สีนุญเรื่อง" หนังสืออนุสรณ์งานศพนายเขียว ของอ้วน สีนุญเรื่อง. ปีมะโรง พ.ศ. 2471.

เทียน ทวีสิน. "ชีวประวัติคำกลอน ระหว่างปี พ.ศ. 2425-2494" หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายเทียน ทวีสิน. ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส วันอาทิตย์ที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2516.

ประวัติพระยาประดิมันท์ภูมิรัตน์ (เชียงสุน เสขรฐภักดี) อนุสรณ์ในงานบำเพ็ญกุศลเมื่อเจ้าพระยาประดิมันท์ภูมิรัตน์ (เชียงสุน เสขรฐภักดี). ถึงแก่กรรม ณ วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2468.

"ภาพชีวิตนายอดิศร" ไชวินทะ" อดิศรานุสรณ์. พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนายอดิศร ไชวินทะ เมรุวัดธาตุทอง วันอังคารที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2537.

ภิรมย์ภักดี,พระยา. (บุญรอด ภิรมย์ภักดี). ประวัติพระยาภิรมย์ภักดีกับประวัติโรงเบียร์. หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพอำมาตย์เอกพระยาภิรมย์ภักดี ณ.เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ.2493.

มานะ รักวิทยาศาสตร์. "ประวัติการทำผ้าลายไทยโดยสังเขป" หนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพนางประณีต รักวิทยาศาสตร์. ณ เมรุวัดธาตุทอง กรุงเทพฯ วันเสาร์ที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2527.

มูลนิธิโรงพยาบาลเทียนฟ้า. ประวัตินายกอฮุยเจียะ. มูลนิธิโรงพยาบาลเทียนฟ้าครบรอบ 80 ปี. กรุงเทพฯ : มปท., 2526.

รวมใจความพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโรงเรียน
จีนเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ.2470. พิมพ์ในงานปลงศพ นายเชียว ของฮ้วน สิบญูเรื่อง ปี
มะโรงพ.ศ.2471.

โรงเรียนเผยอิง. “ประวัติโรงเรียนเผยอิง” หนังสือที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปี โรงเรียนเผยอิง
ค.ศ. 1920-1980.

หนังสือที่ระลึกในงานฌาปนกิจศพนายหลีเบ็น เบญจฤทธิ. ณ เมรุวัดธาตุทอง วันที่ 31 กรกฎาคม
พ.ศ. 2522.

หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายถัน พิศาลบุตร. ณ เมรุวัดธาตุทอง วันจันทร์ที่ 26
พฤศจิกายน พ.ศ. 2527.

หนังสืออนุสรณ์งานศพ นายเชียวสุดเล็ง สิบญูเรื่อง. พฤษภาคม พ.ศ.2482.

หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนายรงค์ พิศยบุตร. (ณ เมรุวัดธาตุทอง วันเสาร์ที่ 22
มกราคม พ.ศ.2515). กรุงเทพฯ, 2515.

อศวพานุ เมืองไทยจึงตื่นเกิดและลัทธิเอาอย่าง อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นางพร้อม ขวัญบุญ
จันทร์. ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 4 กุมภาพันธ์, 2513.

เอก วิสกุล. การเดินทางพาณิชย์ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์เป็นที่ระลึกในการฌาปนกิจศพ นาย
เป็ ศรภักย์วานิช ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2493.

เจียฮั้งเจ็ง. “สภาพการค้าข้าวในระยะหนึ่งร้อยปี” หนังสือที่ระลึกครบรอบ 30 ปี ของสมาคมบีเยียงกง
ชื่อแห่งกรุงเทพฯ(สมาคมพ่อค้าข้าว). กรุงเทพฯ : สมาคมบีเยียงวงชื่อแห่งกรุงเทพฯ, 2491.

วิทยานิพนธ์

กาญจนา จินตกานนท์. “นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับภาษีอากรการพนัน พ.ศ. 2367-2460”. วิทยา
นิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

กิตติ ต้นไทย. “คลอกรับระบบเศรษฐกิจไทยพ.ศ. 2367-2453”. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

- ชลลดา วัฒนศิริ. "พระคลังข้างที่กับการลงทุนธุรกิจในประเทศไทย พ.ศ. 2433-2475". วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
- ถนอม ตระนา. "กิจการโรงสีข้าวในภาคกลางของประเทศไทย พ.ศ. 2401-2481". วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- ปรารภนา โกเมน. "สมาคมชาวจีนในกรุงเทพฯ พ.ศ.2440-2488". วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- พจนา เหลืองอรุณ. "การเดินทางพาณิชย์กับเศรษฐกิจไทยพ.ศ. 2368-2498". วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- เพียงใจ เจริญโสพล. "บทบาทชาวจีนทางการผลิตและการค้าข้าวในบริเวณภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย หลังการสร้างเส้นทางรถไฟสายเหนือ พ.ศ. 2448-2488". วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- ภูวดล ทรงประเสริฐ. "นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนในประเทศไทย (พ.ศ.2475-2500)." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- มนสิรา เตชะมโนดม. "เชียงใหม่" : การก่อตัวขององค์กรนำชาวจีนในสังคมไทย (พ.ศ. 2452-2460). วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขามนุษยวิทยาและสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- เยาวภา ญาณสุภาพ. "กิจการสุราในประเทศไทยในระหว่างพ.ศ. 2367-2485". วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- ระวีวรรณ เกียรติกำพลชัย. "ลักษณะและบทบาทของกลุ่มพ่อค้าส่งออกข้าวของประเทศไทย พ.ศ. 2489- ". วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

- รัชดาพร ศรีภิบาล. "ความสำคัญของวังนกกต่อเศรษฐกิจในภาคใต้ของประเทศไทย". วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2541.
- ลักษมี รัตนสัมพันธ์. "จอมพลเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีกับการดำเนินงานธุรกิจของท่าน". วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523.
- วรรณนา ลิ้มตระกูล. "กิจการไปรษณีย์โทรเลขในประเทศไทย(พ.ศ.2426-2466)". วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521.
- วิไลลักษณ์ แดงไชยวัฒน์. "การเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยระหว่างพ.ศ. 2448-2475". วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- สิริรัตน์ พุ่มเกิด " "อศฺวพานุ" กับการใช้วรรณกรรมเพื่อเผยแพร่ความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง"
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2538.
- สุทธิพันธ์ ชูทรานนท์. "การจัดเก็บภาษีและผลกระทบต่อสังคมไทยพ.ศ. 2416-2475". วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524.
- สุภาพร จรัสพัฒน์. "ภาษีฝิ่นกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทยพ.ศ. 2367-2468". วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523.
- สุมาลี บำรุงสุข. "การรวบรวมรายได้แผ่นดินในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(พ.ศ.2416-2453)". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาประวัติศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

บทความในวารสารและหนังสือพิมพ์

- ภูวดล ทรงประเสริฐ "ท่าทีของไทยที่มีต่อการลี้ภัยเข้ามาของ ดร.ชุนยัดเซน" จุลสารสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์ ฉบับการเมือง-ประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (ฉบับที่ 2 ปีที่ 2
กันยายน-ธันวาคม 2521) หน้า 54.

สุทธิ ประศาสน์เศรษฐ์. การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมโลกและกระบวนการข้ามชาติของทุน. เศรษฐศาสตร์ปริทัศน์ (7 : 2 ก.ย. 2528).

สุทธิ ประศาสน์เศรษฐ์. วิวัฒนาการของชนชั้นนายทุนไทย. ใน วิวัฒนาการทุนนิยมไทย จัตรีทิพย์ นาดสุภา บก. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.

สุทธิ ประศาสน์เศรษฐ์. วิวัฒนาการระบบเศรษฐกิจไทยในรอบ 200 ปี. อาจารย์สาร (9 : 1 ม.ค. 25). เสกสรร ประเสริฐกุล. บทบาทของชนชั้นนายทุนจีนในสังคมไทย. จดหมายข่าวมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (2 : 2 มิ.ย.31).

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. ตำนานที่กระตุกกับคนจีนในเมืองไทย. เมืองโบราณ (มกราคม-มีนาคม 2539).

กรุงเทพฯเดลิเมล์ (27 มกราคม พ.ศ.2472) เรื่องนายหลีเติ้กออ.

หนังสือพิมพ์ ศรีกรุง ฉบับวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ.2482.

หนังสือพิมพ์ ศรีกรุง ฉบับวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ.2482.

หนังสือพิมพ์ สุภาพบุรุษ ฉบับวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ.2482.

หนังสือพิมพ์ สุภาพบุรุษ ฉบับวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ.2482.

หลักเมือง (15 กรกฎาคม พ.ศ. 2473) หน้า 2 เรื่องความหลังของหลีเติ้กออ.

หลักเมือง (25 มกราคม พ.ศ. 2473) เรื่องหลีเติ้กออ กินข้าวเปลือกหลายสิบลำ.

หลักเมือง(17 กรกฎาคม พ.ศ.2473) เรื่องความหลังของหลีเติ้กออ.

เอกสารภาษาต่างประเทศ

ภาษาอังกฤษ

A.J.H. Latham. "Market and Development in Africa and Asia" The Market in History. Edited by B.L.

A.J.H. Latham and Larry Neal. "The National Market in Rice and Wheat 1868-1914" Economic History Review NO. Z Vol. XXXVI (May 1983).

Antony Black. Guilds and Civil Society in European Political Thought from the Twelfth Century to the Present. : Methuen & Co.Ltd.

Arnold Wright and Oliver T. Breakspear. Twentieth Century Impressions of Siam : The History, People, Commerce, Industries, and Resources. Bangkok : White Lotus, 1994.

- Bergere Maric-Claire, The Golden Age of The Chinese Bourgeoisie 1911-1931. Translated by Janet Lloyd. (Great Britain : Cambridge University Press).
- Brawn, Rajeswary Ampalavanar. Capital and Entrepreneurship in South-east Asia. London : Macmillan Press, 1994.
- C.F. Remer A Study of Chinese Boycotts with Special Reference to Their Economic Effectiveness. Cheng-wen Publishing Company Taipei 1966. Pp.29-32.
- Constance M. Wilson. Thailand : A Hand Book of Historical statistics. Boston : G.K.Hall & Co,1983.
- Edward J.M, Rhoads. China's Republican Revolution : The Case of Kwangtung 1895-1913. Massachusetts : Harvard University press, 1975.
- George Unwin. The Guild and Companies of London. New York : Barnes & Noble, Inc, 1966.
- Hosea Ballou Morse. The Guilds of China. Taipei : Chieng-wen Publishing Company, 1966.
- James C. Ingram. Economic Change in Thailand 1950-1970. California : Standford university press, 1971.
- James M. Andrew. Siam 2nd Rural Economic Survey 1934-1935. Hong Kong : Bangkok Time press, 1935.
- Japanese Economic Relation with Siam Aspect of Their Historical Development 1884 to 1942. Ph.D. dissertation, Australia National University, 1986.
- John Butcher. "Revenue Farming and The Changing State in Southeast Asia" The Rise and Fall of Revenue Farming : Business Elite and The Emergency of The Modern State in Southeast Asia. London : Macmillan Press LTD, 1993.
- John Stewart Burgess. The Guilds of Peking. New York : Columbia University Press, 1928.
- Landon, kenneth Perry. The Chinese in Thailand. New York Institute of Pacific Relation, 1941.
- Lauren S. Bahr and Bernard Johnston (editor). "Guilds" Collei' Encyclopedia. Ontario Conada : PE Collie & Son Limited, 1994.
- Lee Sheng-Yi. The Money and Banking Development Malavsia and Singapore. Singapore : University of Singapore, 1974.

- Makoto Nambrara. Economic Plans and The Evolution of Economic Nationalism in Siam in The 1930. Ph.D.dissertation University of London, 1998.
- Ministry of Economic Affair, Department of Commerce Commercial Directory for Thailand 1941.
- Sarasin Viraphal. Tribute and Profit : Sino-Siamese Trade 1652-1853. London : Council on East Asian Studies Harvard University, 1977.
- Seksan Prasertkul. The Transformation of The Thai State and Economic change (1855-1945). Ph.D dissertation Cornell University, 1989.
- Shimizu Hajime. Expansion of Japan' s Cotton Textile Exports" In International Commercial. Skinner, G. William Chinese Society in Thailand : An Analytical History Cornell University Perss. New York : Cornell University Perss, 1957.
- Suehiro Akira. Capital Accumulation in Thailand 1855-1985. Thailand : Silkworm Books, 1996.
- Sugiyama Shinya. "Introduction" in International Commercial Rivalry in Southeast Asia in The Interwar Period. Eds. Sugiyama Shinya and Milagros C. Guerrero. Connecticut : Yale university Southeast Asia Studies, 1994.
- Swan L. William. Japaness Economic Activity in Saim from The 1890's until The Outbreak of The Pacific war. (Gaya Bihar India) : Centre for South East Asian Studies, 1986.
- Thuan Kanchananaga(ทวน กาญจนนัค) Report on The Commercial and Economic Progress of Thailand for B.E.2482(1939-1940). Bangkok : Sataman Publishing House, 1941.
- Virginia Thomson. Thailand The New Siam. New York : Paragon Book Reprint Corporation, 1967.
- William G. Skinner. Chinese Society in Thailand An analytical Historical. New York : Cornell University press, 1957.
- William T. Rowe. Hankow : Commerce and Society in Chinese City 1796-1889. California : Standford University Press, 1984.
- Yen Ching Hwang. The Overseas Chinese and the 1911 Revolution. Kuala Lumpur : Oxford University Press ,1976.

Yin-Ping Hao. The Comprador in Nineteenth Century China : Bridge between East and West.
Massachuselt : Harward University Press, 1970.

ภาษาจีน

ได้จื่อเอ็ง. "องค์การจัดตั้งและขอบข่ายการดำเนินธุรกิจของบี๊ฮั้ง" หนังสือที่ระลึกครบรอบ 30 ปี ของ
สมาคมบี๊เชียงกงช้อแห่งกรุงเทพฯ(สมาคมพ่อค้าข้าว). กรุงเทพฯ : สมาคมบี๊เชียงกงช้อแห่ง
กรุงเทพฯ : 2491.

許子榮 "一米行的組織及營業範圍"

ประวัติสมาคมจีนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : เชนจูร์วัฒนาการค้า, 2503.

泰國華僑社團史集

สารานุกรมการเมืองชั่วเถา ปี ค.ศ. 1994.

潮汕百科全书

เอกสารภาษาจีนเตี้ยเอียงชิว. "ผู้อพยพจากอำเภอห่งไ้ในประเทศไทย : ผลงานของตระกูลกอและ
ตระกูลหวังหลี่". Local Source Matterials of the Asia-Pacific Region, International
Conference April 6-9, 1989. Centre of Asian Studies University of HongKong, 1989.

張映秋 泰國之澄海移民：高暉石與陳翼利家族的業清

สัมภาษณ์

ครูภา รงควนิช วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539.

สุลักษณ์ ศิวลักษณ์ วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2540.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อและนามสกุล	นางสาวพรรณี บัวเล็ก
วัน เดือน ปีเกิด	3 ตุลาคม 2500
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี สาขาภาษาอังกฤษ สถาบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อักษรศาสตร์) ปีที่จบ 2523 ปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์ สถาบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อักษรศาสตร์) ปีที่จบ 2528 ปริญญาเอก สาขาประวัติศาสตร์ สถาบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อักษรศาสตร์) ปีที่จบ 2543
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยเอริก 43/11 ถนนรามอินทรา บางเขน กรุงเทพฯ 10220 โทรศัพท์ 970-5820 โทรสาร 552-3511
สถานที่อยู่อาศัย	449/15 ซอยประดู่ 1 ถนนเจริญกรุง 107 บางโคล่ บางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 289-1976